

TBMM BAŞKANLIĞI'NA

20 Haziran 2004 tarihinde yapılan ÖSS'ye girmek için 1 milyon 786 bin 828 kişi başvurdu. Kendi alanlarında sınavsız meslek yüksek okullarına geçmek isteyen 115 bin 250 aday da eklenirse 2004'te yükseköğretime başvuranların sayısı 1 milyon 902 bin 250'dir.

2003 yılında ÖSS'ye başvuranların sayısı 1 milyon 597 bin 302, 2002'de 1 milyon 540 bin 240, 2001'de 1 milyon 474 bin 288 idi.

Oysa 1980 yılında ÖSS'ye başvuranların sayısı 467 bin 280 idi. 1960 yılından sonra üniversite önünde yavaş yavaş yığılmalar olmuş, son yıllarda bu sayı büyük boyutlara ulaşmıştır.

1932-33 Öğretim Yılında ortaöğretimi bitirenlerin yüzde 79.32'si yükseköğretime yerleşirken, 1942- 43'te yüzde 52.48'e, 1958-59'da yüzde 42.94'e düşmüştür. Son yıllarda ise başvuranların oran olarak çok az bir bölümü yerleştirilebilmiştir. Örneğin 2001 yılında başvuranların yüzde 19.06'sı, 2002'de yüzde 21.08'i, 2003'de ise yüzde 24.60'sı yerleşmiştir. 2004 yılında başvuranların ise 193 bin 715'i lisans programlarına, 189 bin 43'ü iki yıllık ön lisans, 13 bin 483'ü de özel yetenekle öğrenci alacak programlar olmak üzere toplam 396 bin 241'dir. Bu da başvuranların sadece yüzde 22.17'sidir.

Ortaöğretimi bitiren gençlerin bir bölümü istediği bir yükseköğrenim kurumuna yerleşemeyince öğrenim görmek için yurtdışına gitmektedir. Ankara Ticaret Odası'nın 20 Haziran 2004 tarihinde yaptığı bir araştırmasına göre Türkiye yurtdışına en çok öğrenci gönderen ülkeler arasında 11'inci sırada yer almaktadır. 24 bini Almanya'da, 15 bini ABD'de olmak üzere yaklaşık 50 bin genç yurtdışında öğrenim görmektedir. Bunların yıllık maliyeti 1.5 milyar, 5 yıllık maliyeti 7.5 milyar doları bulmaktadır. Üstelik yurtdışına giden öğrencilerin büyük bir bölümü yurda dönmediği için ülke ekonomik ve kültürel bir kayba uğramaktadır.

1999 verilerine göre kimi ülkelerin yükseköğretimde okullaşma oranları şöyledir:

Kanada'da yüzde 88, ABD'de yüzde 81, Norveç'te yüzde 62, Fransa'da yüzde 51, İsveç'te yüzde 50, Yunanistan'da 47, Almanya'da yüzde 47, Rusya'da yüzde 43.

Türkiye'de ise yükseköğretimde okullaşma oranı örgünde yüzde 19, açık öğretimle birlikte yüzde 28'dir.

Görüldüğü gibi ülkemizde yükseköğretimin okullaşma oranı, çağdaş ülkelere göre oldukça düşüktür. Öğrenciler mesleki ve teknik eğitime de yeterince yönlendirilememektedir.

Ülkemizde konsolide bütçe içindeki YÖK bütçesinin payı 1990'da yüzde 3.89, 1995'de yüzde 3.44; 2000 yüzde 2.24, 2001'de 2.82, 2002'de 2.54, 2003'de 2.32, 2004'de 2.59'dur. Konsolide bütçe yatırımlarından YÖK yatırımlarına ayrılan pay ise 1990 yılında yüzde 7.2, 1995'de yüzde 11, 2000'de yüzde 10.60, 2001'de yüzde 9.93, 2002'de yüzde 10.88, 2003'de 9.42, 2004'de 10.88'dir.

Bütçeden yükseköğretime yeterli pay ayrılmayınca, gerekli yatırım yapılamamakta ve okullaşma oranı da özlenen düzeyde olmamaktadır.

10/203-6332/20700

Başvuranların sayısı her yıl arttığı halde artış oranında yükseköğrenim kontenjanları artmadığı için gençler dışarıda kalmaktadır. Biraz varlıklı olan ailelerin çocukları yurtdışında okuma yolları aramakta, yoksul halk kesimlerinin çocukları ise dışarıda beklemektedir.

Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olması, yükseköğrenim için alınacak önlemlere duyulan gereksinimi artırmaktadır.

Öğrenciler sınavlarda başarılı olmak için sistemin gereği olarak dershanelere, özel kurslara gitmektedir. Bu alanda trilyonlarca lira para dönmektedir. Çok zaman yükseköğrenim kontenjanları sınırlı olduğu için umutlar boşa gitmektedir.

Eğer önümüzdeki yıllarda köklü önlemler alınmazsa üniversite önündeki yığılmalar daha da artacaktır. Sorun toplumsal bir yaraya dönüşecektir.

Daha fazla zaman yitirmeden orta ve yükseköğrenimde alınacak önlemlerin saptanması, ÖSS'ye giriş konusunun çok boyutlu olarak incelenmesi için Anayasanın 98., TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırması . . . açılmasını saygıyla dileriz.

① Mustafa Gazalcı
CHP Denizli Milletvekili

1. Mustafa GAZALCI-Denizli
2. Osman COŞKUNOĞLU-Uşak
3. Harun AKIN-Zonguldak
4. Muzaffer R. KURTULMUŞOĞLU-Ankara
5. Hüseyin ÖZCAN-Mersin
6. İsmail DEĞERLİ-Ankara
7. Nurettin SÖZEN-Sivas
8. Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
9. Ersoy BULUT-Mersin
10. Mehmet Nuri SAYGUN-Tekirdağ
11. Mustafa SAYAR-Amasya
12. Hasan GÜYÜLDAR-Tunceli
13. Mehmet TOMANBAY-Ankara
14. Mehmet S.KESİMOĞLU-Kırklareli
15. Hakkı AKALIN-İzmir
16. Hasan AYDIN-İstanbul
17. Turan TÜYSÜZ-Şanlıurfa
18. Muharrem TOPRAK-İzmir
19. Mehmet Vedat MELİK-Şanlıurfa
20. Sıdika SARBEKİR-İstanbul
21. Ahmet Güryüz KETENCİ-İstanbul
22. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
23. A.İsmet ÇANAKÇI-Ankara
24. Erol TINASTEPE-Erzincan
25. Gökhan DURGUN-Hatay
26. İnal BATU-Hatay
27. Atila EMEK-Antalya
28. Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
29. Mevlüt COŞKUNER-Isparta
30. Hüseyin BAYINDIR-Kırşehir
31. Ahmet KÜÇÜK-Çanakkale
32. İzzet ÇETİN-Kocaeli
33. Feridun Fikret BALOĞLU-Antalya
34. İsmet ATALAY-İstanbul
35. Mustafa ÖZYURT-Bursa
36. İlyas Sezai ÖNDER-Samsun
37. Nuri ÇİLİNGİR-Manisa
38. Mehmet BOZTAŞ-Aydın
39. Muharrem KILIÇ-Malatya
40. Selami YİĞİT-Kars
41. Emin KOÇ-Yozgat
42. Tuncay ERCENK-Antalya
43. Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
44. M.Akif HAMZAÇEBİ-Trabzon
45. Birgen KELEŞ-İstanbul
46. Feramus ŞAHİN-Tokat
47. N.Gaye ERBATUR-Adana
48. Atilla KART-İzmir
49. Bülent BARATALI-İzmir
50. Türkan MİÇOOĞULLARI-İzmir